

Datum: 2026-01-22
Diarienummer Ku2025/00953
Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
ku.md@regeringskansliet.se

Åtgärder mot illegal ip-tv

SOU 2025:100

DFRI, Föreningen för Digitala Fri- och Rättigheter, lämnar följande synpunkter

DFRI har full förståelse för avsikten med förslaget men ser följande problem med hur det nu är utformat.

Risken för att oskyldiga drabbas

Utredningen nämner hur liveblockering av ip-adresser, i synnerhet i Spanien, lett till överblockering det vill säga att lagliga tjänster och sajter stängts ner och att på så sätt också oskyldiga drabbats.

I synnerhet uppstår risk för att oskyldiga drabbas när blockeringen sker brett genom att förelägganden riktas mot DNS-resolvers och VPN-tjänster. Det är därför anmärkningsvärt att utredningen inte ser några hinder mot att utfärda förelägganden om blockering mot just DNS-resolvers och VPN-tjänster (s98).

Även om utredningen nämner en ”sedvanlig proportionalitetsbedömning” så är risken stor för en överblockering och att oskyldiga drabbas. Den juridiska utvecklingen på det digitala området är enligt DFRI:s mening redan alltför obrydd inför riskerna att straffa oskyldiga och det är därför illavarslande om den kulturen ytterligare normaliseras som en konsekvens av utredningens förslag.

Att undgå betalning och att undgå blockeringar av andra orsaker är inte samma sak

Utredningens lagförslag inriktar sig med formuleringen ”skyddad tjänst” på syftet (*att göra en tjänst tillgänglig i tolkningsbar form utan godkännande av tjänsteleverantören*) och skiljer inte på om detta beror på en vilja att undgå betalning eller en vilja att undgå geografiska begränsningar, trots att utredningen på annat håll hävdar att skyddet skall gälla enbart för det man kallar ”villkorad tillgång”, det vill säga en identifiering av användaren plus krav på betalning (s63).

Med tanke på hur världen ser ut idag, hur regimer släcker ner Internet för att undertrycka opposition, anser DFRI att det inte är proportionerligt att i lagen svepande i praktiken jämställa olovligt utnyttjande av ”villkorade tillgångar” med kringgående av geografiska begränsningar. Även om de föreslagna formuleringarna föreskriver mildhet i ”ringa fall” skapas ett juridiskt verktyg för helt andra politiska situationer och annan syn på ”ringa” än dagens.

Formuleringarna vittomfattande och öppna för tolkningar

Att geografiska begränsningar inkluderas är bara ett exempel på hur lagförslaget genom att fokusera på själva mottagandet av information (*"olaglig utrustning... ge obehörig tillgång till en skyddad tjänst"*) istället för tidigare mera specifikt *"avkodningsutrustning.... tillgänglig i tolkningsbar form"*) blir väldigt vittomfattande, på ett sätt som gör det svårt att förutsäga hur lagen kommer att användas i framtiden.

Även om den föreslagna lagtexten försöker definiera begreppet "olaglig utrustning" är det ändå så oklart att i stort sett all privat mottagning kan göras potentiellt olaglig, det handlar enbart om vad som för stunden läggs in i begreppen "obehörig" och "skyddad tjänst".

DFRI anser att om lösningar mot problemet illegal ip-tv kräver formuleringar som är så allmänt hållna att framtida tolkningar blir oförutsägbara, då kanske det vore klokare att ta ett steg tillbaka och formulera om det ursprungliga problemet.

Patent- och Registreringsverket som informatör

Utredningen föreslår att PRV skall ges i uppdrag att informera om upphovsrätt med avseende på illegala återutsändningar av ip-tv och föreslår att det anslås medel motsvarande två helårstjänster för detta.

Skälet anges vara att informationen, om rättighetsinnehavarna själva skulle stå för den, skulle kunna uppfattas som partisk (s93).

DFRI menar att om en statlig myndighet får i uppdrag att informera är det viktigt att framställningen är opartisk och saklig, det vill säga att också samhällliga och sociala kostnader för dagens upphovsrätt berörs. Som risken för ökad övervakning, risken att icke-proprietära programvaror konkurreras ut när DRM blir ett krav för att ta del av media, risken för historierevisionism (*konkret närliggande exempel, utan värderingar i sig: klippen i Kalle Anka på julafton*), risken för att oskyldiga drabbas "på köpet" genom trubbiga åtgärder.

PRV är inte inrättat för att i första hand tillvarata rättighetsinnehavares intressen, utan för att balansera mellan olika intressen, också deras som saknar lobbyorganisationer och höga röster för sin sak. Att den myndighetsintegriteten värnas anser DFRI är viktigt.

Föreningen för Digitala Fri- och Rättigheter, DFRI, gm

Börje Ohlman, ordförande

Delaktig i författandet av remissvaret har varit

Bengt Jonsson, medlem i DFRI

Elias Rudberg, medlem i DFRI

<https://dfri.se> , e-post styrelse@dfri.se